

Kāds atbalsts sagaidāms turpmāk? ZM piedāvājums.

Šī pavisam noteikti nav pirmā reize, kad stāstam par jauno plānošanas periodu un to, kāds atbalsts lauksaimniekiem būs pieejams. Šķiet, ka ar centieniem skaidrot tik ļoti sarežģīto pieteikšanās kārtību un nosacījumus, būsīm panākuši pretējo – maksājumu noteikumu izmaiņām vairs nav iespējams izsekot. Tā ir arī liela kritika zemkopības ministrijas vadībai, jo atbalsta mehānismi nav veidoti valstiski – identificējot prioritārās nozares, veicamos uzlabojumus, un pēc tam izveidojot pasākumus ar attiecīgu finansējumu. Atbalsts ir sadalīts, un tad vairākkārtīgi pārdalīts politiski tiem, kuri skaļāk bļauj, saldāk runā vai biežāk paciemojas vienā vai otrā kabinetā. Rezultātā esam ieguvuši maksājumu rasolu, kura izejvielas tiek mainītas jau tad, kad tas būtu jāservē uz galda. Ne mazāk apbēdina arī fakts, ka sarunās ar Eiropas Komisiju ministrijai tomēr ir trūcis spēcīgs mugurkauls, lai iebilstu dažādiem nelōģiskiem uzstādījumiem no Briseles puses. Lai vai kā tas būtu, tomēr centīsimies jūs informēt par pēdējo stratēģiskā plāna redakciju, tomēr jāpatur prātā, ka arī šī redakcija vēl var mainīties.

Pamatatbalsts

Līdzīgi kā visus iepriekšējos gadus, būs pieejami dažādi atbalsta veidi, taču visa pamatā būs pamatatbalsts. Līdz šim tā nosaukums bijis "Vienotais Platību maksājums (VPM)", taču no 2023. gada tā nosaukums ir mainīts uz "Ilgtspēju sekmējoša ienākumu pamatatbalsts (ISIP)". Atbalsta būtība diži nav mainījies – ja izpildīsiet pamatprasības, varēsiet saņemt pamatatbalstu. Tomēr, ir būtiski mainījušās divas lietas. Pirmkārt, pamatatbalsta likme ir samazināta no 100 uz aptuveni 85 EUR par hektāru. Otrkārt, pamatatbalsta nosacījumi ir pastiprināti. Lai atbalstu saņemtu, jums būs jāizpilda desmit labas lauksaimniecības un vides nosacījumi (LLVN). Tie ir sekojoši:

	Nosaukums	Būtība	ZSA komentārs
LLVN 1	Ilggadīgo zālāju uzturēšana, pamatojoties uz ilggadīgo zālāju platības un lauksaimniecības platības attiecību salīdzinājumā ar 2018. gada atsauces gadu	Tiem, kuri pēdējos gados ilggadīgos zālājus ir pārveidojuši aramzemē, tos nāksies atjaunot. Prasība "ieslēgsies" tad, ja ilggadīgo zālāju samazinājums būs lielāks par 5% pret 2018. gada platību, taču izskatās, ka tas notiks jau 2022. gadā.	Pirmkārt, šī problēma radusies, jo ZM pieļāva to, ka Latvijai piemēro neizdevīgāku references gadu – 2018. nevis 2015. Šobrīd ZM piedāvā arī to, ka zālāji būtu jāatjauno visiem zemniekiem, tostarp tiem, kuriem zālāji nekad nav bijuši.
LLVN 2	Mitrāju un kūdrāju augsnes aizsardzība (tiks ieviests no 2025. gada)	Ar trūdvielām bagātās augsnes (kūdrāji un mitrāji) būs jāaizsargā, aparšanu pieļaujot vien reizi 5 gados.	Tā kā Latvijā šobrīd nav atjaunotas kartes ar mitrāju un kūdrāju uzskaitījumu, LV šī prasība tiks ieviesta 2025. gadā, kad šāda karte būs pieejama.
LLVN 3	Aizliegums dedzināt rugājus	Prasības nosaukums paskaidro būtību.	Nav lielas izmaiņas, salīdzinot ar esošajiem nosacījumiem.
LLVN 4	Buferjoslu izveide gar ūdenstecēm	Nelietot mēslošanas līdzekļus (arī kūtsmēslus) un ķīmiskos AAL 10m gar ŪSIK ūdenstecēm. Papildus	Šī prasība ir spilgts piemērs ZM nespējai sarunās ar Eiropas Komisiju. Nevienā citā valstī nav noteikta tik

		tāda pati josla, tikai 3m platumā noteikta gar visiem novadgrāvjiem, kas iekļauti meliorācijas kadastrā.	plata (10m) aizsargjosla gar ūdeņiem. Papildus tam, jaunums ir 3m aizsargjosla gar novadgrāvjiem. Atzīmēsim, ka lielākoties Eiropā šo prasību izpilda ar 2-3m joslu gar lielajām ūdenstecēm, un 30-100cm joslu gar novadgrāvjiem.
LLVN 5	Augsnes apstrāde, kas samazina augsnes degradācijas un erozijas risku, tostarp ņemot vērā nogāzes slīpumu.	Lauki, kuros ir nogāzes vismaz 20 garumā un 6 grādu (10,5%) slīpumā no 1. oktobra līdz 15. martam nodrošina rugaini. Alternatīvi, ja tiek sēti ziemāji vai starpkultūras, tās tiek sētas perpendikulāri nogāzei (!!!).	Šī prasība skaidri parāda to, kā politiķi neizprot praktisko lauksaimniecību. Nogāžu apstrāde perpendikulāri ir ne tikai neiespējama, bet arī tehnikai un dzīvībai bīstama. Mūsu kaimiņi no Lietuvas un Igaunijas gan ir pamanījušies panākt to, ka uz ziemājiem tas neattiecas, un arī citus kultūraugus var turpināt sēt taisnā virzienā, mintill, notill vai striptill tehnoloģijās. Nosacījums spēkā no 2023. rudens.
LLVN 6	Minimāls augsnes pārklājums, lai izvairītos no kailas zemes visjutīgākajā periodā.	No 15. novembra līdz 15. februārim nitrātu jutīgajās teritorijās (karte zemāk) jānodrošina, ka 65% no saimniecības aramzemes un ilggadīgo stādījumu platības ir ar segumu (rugaine, ziemāji, starpkultūra, sētais zālājs). Latgalē un Vidzemē 55%, pārējā teritorijā 60%. Izņēmums būs dārzeņiem, kartupeļiem, bietēm, ja tos novāc pēc 1. septembra. Prasība spēkā no 2023. rudens.	Prasība par ziemas segumu nitrātu jutīgajā teritorija ir jau šobrīd. Tā kā tā primāri ir Zemgale, kur ir augsts ziemāju īpatsvars, prasību ir bijis iespējams izpildīt. Tomēr, lielas bažas ir par Vidzemes un Latgales reģioniem, kuros ziemāju īpatsvars ir zemāks. Bažas rada arī šīs prasības ieviešana bioloģiskajās saimniecībās, kurās rudens arums (ja mālaina augsne) ir ļoti svarīgs. Lielas problēmas būs arī tiem saimniekiem, kuri rudenī izved un iearcietos kūtsmēslus.
LLVN 7	Augu maiņa aramzemēs, izņemot kultūrām, kas aug zem ūdens.	Saimniecībās, kurās ir vairāk kā 10ha aramzemes nodrošina to, ka 35% no visas platības katru gadu tiek audzēts cits kultūraugs. Pārējā platībā (izņemot daudzgadīgos kultūraugus un papuves) viens un tas pats kultūraugs netiek	Vairākas neskaidrības saistībā ar to, vai pirmajā gadā pieteiktie 35%, nākošajos gados drīkstēs tikt mainīti uz citu platību. ZM diskutē par to, vai pākšaugu platības pēc graudaugu platībām "skaitīsies" kā cits kultūraugs.

		audzēts vairāk kā 3 gadus pēc kārtas. (<i>piem. ziemas un vasaras kvieši skaitās dažādi kultūraugi</i>). Izņēmums tiem, kuriem vairāk kā 75% platības sastāda lopbarības zālaugi (ne kukurūza), bioloģiskajām saimniecībām	
LLVN 8	Minimālā aramzemes daļas, kas atvēlēta ar ražošanu nesaistītām teritorijām un iezīmēm.	Ja saimniecība ir lielāka par 10ha, tai 4% no <u>aramzemes</u> būs jāatvēl ar ražošanu nesaistītiem elementiem. Ir jāsaglabā dabas pieminekļi-alejas, dižakmeņi, dižkoki. No 15. marta līdz 31. jūlijam aizliegta dzīvžogu un koku cirpšana/zāgēšana. Jānopļauj latvāņi līdz tiem veidojas ziedkopas. Izņēmums tiem, kuriem vairāk kā 75% platības ir zālaugi, kā arī atsevišķiem pagastiem ar mežainumu virs 50%.	Pirmajā brīdī šķiet, ka prasība ir viegli izpildāma, jo jau šobrīd 5% platības jāatstāj kā ekoloģiski nozīmīga. Tomēr, saraksts ar to, kas skaitās neproduktīvas platības (skatīt zemāk), ir sašaurināts, tajā vairs nav starpkultūras un tauriņzieži bez AAL lietošanas. Svarīgi – 2023. gadā šai prasībai ir izņēmums – ja LLVN8 nodrošina ar papuvi, tad papuvē drīkst sēt graudaugus, rapsi, tauriņziežus. Nedrīkst kukurūzu un soju.
LLVN 9	Tādu ilggadīgo zālāju pārveidošanas vai aparšanas aizliegums, kas Natura 2000 teritorijās ir norādīti kā vides ziņā jutīgi ilggadīgie zālāji.	Lauksaimnieks nepārveido vai neapar ilggadīgo zālāju platības, kas ir atzītas par ekoloģiski jutīgiem ilggadīgajiem zālājiem (EJIZ) un atrodas Natura 2000 teritorijās vai ārpus tām.	Nav būtisku atšķirību starp to, ko ievērojam šodien.
LLVN 10	Lauksaimniecības zemē kopj savā atbildībā esošo meliorācijas sistēmu, nodrošinot tās darbību, saglabāšanu un zemes mitruma režīma regulēšanu	Lauksaimnieks kopj meliorācijas sistēmas, nodrošina to funkcionalitāti, attīra gultnes no kokiem, krūmiem, atvasēm, atkritumiem, piesērējuma utt.; Drenu sistēmā, nodrošina to funkcionēšanu, tīra akas, apsedz akas ar vākiem, drenu kolektoru iztekās novāc kokaugus 5m platumā uz katru pusi.	Nav būtisku atšķirību starp to, ko ievērojam šodien.

Platības LLVN8, kuras tiks pieskaitītas neražojošajām platībām:

- Akmeņu kaudzes 0,01 līdz 0,5 ha, **x koef.: 1,5**
- Grāvji - uz 1m pārrēķina koef.: **6**, svēruma koef.: **2**
- 2m līdz 20m platas laukmales, buferjoslas - uz 1m pārrēķina koef.: **6**, svēruma koef.: **1,5**
- Koku vai krūmu puduri 0,01 - 0,5 ha. Uz 1 m²: pārrēķina koef.: **2**
- Koku rindas 0,01 - 0,5 ha, uz 1 m: pārrēķina koef.: **5**, svēruma koef.: **2**
- Atsevišķi augoši koki - uz vienu koku **30 m²**
- Dižkoki (t.sk. potenciālie) - uz vienu koku **60 m²**
- Aizsargājamās alejas - uz 1 m: pārrēķina koef.: **5**, svēruma koef.: **2**
- Melnā (koef. **1**) un zaļmēslojuma augu aizņemtas (koef. **1,5**) papuves,
- Biodaudzveidības salas (mitraines, slišķņas, lankas) 0,01 - 1,5 ha. Uz 1m²: koef.: **2**
- Dižakmeņi, viens akmens **30 m²**
- Dīķi 0,01–0,5 ha, ietverot arī piekrastes veģetāciju. Uz 1 m²: koef.: **1,5**
- Starpkultūras**
- Zālaugu pasējs**
- Slāpekli piesaistoši kultūraugi**

Ekoshēmas

Ekoshēmas ir nākošā perioda novitāte. Sākotnēji tika domāts, ka ekoshēmas aizstās šī perioda zaļināšanas maksājumu, tomēr tās ir augušas gan savā sarežģītībā, gan uzblīdušas finansiāli – Eiropas Komisija uzlika par pienākumu ekoshēmām atvēlēt vismaz 25% no visas tiešo maksājumu naudas. Dalībvalstīm lielā mērā tika dota liela izvēles brīvība tam, kādas ekoshēmas veidot, atļaujot arī noteikt atbalsttiesīgo platību un hektāra maksājumu. Jāatceras, ka lauksaimniekiem pieteikšanās ekoshēmām nav obligāta, tomēr, ja ekoshēmām nepieteiksieties, rēķinieties ar to, ka “paliksiet” ar pamatmaksājumu, kas ir 85 EUR/ha.

1. Ekoshēma “Atbalsts par videi un klimatom labvēlīgu lauksaimniecības praksi”	
Vienkāršots nosaukums	Pastiprinātā zaļināšana
Mērķa platība: 489 426 ha	Finansējums gadā: 95 447 993 EUR Likme: 43 EUR/ha
Kuriem sektoriem domāta?	Graudkopība, dārzenkopība, ilggadīgie stādījumi
Prasība Nr.1	Atbalsttiesīgās platības ir tās, kurās audzē graudaugus, šķiedraugus, rapsi, ripsi, dārzeņus, kartupeļus, garšaugus un ārtsniecības augus. Ir jānodrošina sekojoša kultūraugu dažādošana: <ul style="list-style-type: none"> • Saimniecībām no 1-10 ha, galvenais kultūraugs nedrīkst pārsniegt 75% no aramzemes. • Saimniecībām no 10,01 līdz 30ha, ir jāaudzē vismaz 3 dažādi kultūraugi, kur galvenais nepārsniedz 65% platības, divi galvenie nepārsniedz 90% platības • Saimniecībās virs 30,01 hektāriem jāaudzē 4 dažādi kultūraugi, kur galvenais kultūraugs nepārsniedz 65%, divi galvenie nepārsniedz 90%, un ceturtais kultūraugs ir vairāk nekā 1% no aramzemes.
Prasība Nr.2	Saimniecībā no 15.11. - 15.02 laukeim tiek veidots ziemas segums (ziemāji, rugaine, sētais zālājs, starpkultūra): <ul style="list-style-type: none"> • Nitrātu jutīgajā teritorijā vismaz 75% no aramzemes platības

	<ul style="list-style-type: none"> • Vidzemē un Latgalē vismaz 65% no aramzemes platības • Pārējā teritorijā vismaz 70% no aramzemes platības
ZSA komentārs	
<p>Prasības, protams, ir gana stingras. Tomēr, vislielākās bažas ir par mērķa platību. Graudkopības, dārzenkopības un ilggadīgo stādījumu platības Latvijā veido vairāk nekā 900 000 hektāru, taču šajā ekoshēmā nauda paredzēta vien 489 000 hektāru. Tātad, ja atbalstam tiks pieteikta vairāk nekā puse no atbalsttiesīgajām platībām, nāksies pieredzēt būtisku likmes samazinājumu.</p>	

2. Ekoshēma "Ekoloģiski nozīmīgas platības bez AAL lietošanas"		
Vienkāršots nosaukums	Zaļās platības	
Mērķa platība: 111 759	Finansējums gadā: 67 625 680 EUR	Likme: dažāda
Kuriem sektoriem domāta?	Pieteikties var visas saimniecības	
Atbalsttiesīgās platības	<ul style="list-style-type: none"> • Lauksaimnieks sēj aramzemē sētus lopbarības augus, kur tauriņzieži ir virs 50%, nelieto AAL - 151 EUR/ha • Sēj slāpekli piesaistošus kultūraugus (lopkopības), kur netiek lietoti AAL – 151 EUR/ha • Augi nektāra iegūšanai, nelieto AAL – 151 EUR/ha • Zaļmēslojuma aizņemtās platības vasaras periodā, bez AAL – 212 EUR/ha • Starpkultūras bez AAL – 80 EUR/ha • Zālāji pasējā bez AAL – 50 EUR/ha 	
Kaļķošana – atbalsttiesīgā platība	<ul style="list-style-type: none"> • Laukā augsnes reakcija ir zem 5.5 pH • Pēc kaļķošanas audzē jebkuru no iepriekš minētajām kultūrām • Lai atbalstu saņemtu, LAD EPS būs jāveic fotofiksācija par kaļķošanas faktu, kā arī kaļķošanas fakts ar laiku, produktu un devu jāreģistrē VAAD pārvaldības sistēmā. • Atbalsts 65 EUR/ha. 	
ZSA komentārs		
<p>Jāpievērš uzmanība dažādām detaļām, piemēram, zaļmēslojuma maksājumu par vienu un to pašu platību varēs saņemt tikai reizi plānošanas periodā. !!! Augkopības saimniecībām, kuras plāno pieteikties kaļķošanas atbalstam, aicinām būt ļoti vēriģiem. Pēc kaļķošanas, lai saņemtu 65 EUR/ha, jums ir jāaudzē tauriņzieži (pupas/zirņi), taču piesakoties šim atbalstam, jūs nedrīkstēsiet saņemt BSA par tauriņziežiem, kurš ir aptuveni 150 EUR/ha. Līdz ar to – nav pamatojums pieteikties šim atbalstam.!!!</p>		

3. Ekoshēma "Saudzējošā lauksaimniecības prakse"		
Vienkāršots nosaukums	Minimālā apstrāde / bezapstrāde	
Mērķa platība: 428 545 ha	Finansējums gadā: 30 046 667 EUR	Likme: 15 EUR/ha
Kuriem sektoriem domāta?	Pieteikties var visas saimniecības	
Atbalsttiesīgās platības	<ul style="list-style-type: none"> • Lauksaimnieks izmanto tiešo sēju, rindsēju (strip till), vai sēj minimāli apstrādātā laukā • Herbicīdu lieto ne biežāk kā 2 reizes gadā • 4x gadā (līdz 22.05.; 30.06.; 31.08.; 31.10) VAAD LIZ pārvaldības sistēmā sniedz informāciju par AAL lietošanu - izlietotā AAL nosaukums, deva uz hektāra un apstrādātā platība. 	

	<ul style="list-style-type: none"> Minimālās augsnes apstrādes faktu fiksē un pierāda ar fotofiksāciju ar laika/vietas atzīmi - informāciju sniedz LAD mobilā lietotnē.
ZSA komentārs	
<p>Vairākkārt esam uzsvēruši ministrijai, ka pārlieku sarežģīto prasību dēļ, šis pasākums absolūti zaudēs savu pievilcību. Ne tikai tas, ka 15 EUR dēļ lauksaimniekiem 4x gadā būs jāpilda formas VAAD sistēmā, un jāveic fotofiksācija LAD sistēmā, tiek ierobežots arī herbicīdu smidzinājums, kas faktiski padarīs neiespējamu sārņaugu (vējauzas, rudzusmīgas, lāčauzas, u.c.) ierobežošanu. Šobrīd lielākā neskaidrība ir ar herbicīda lietošanas prasību. Vai divas reizes pieteikuma gadā, vai divas reizes attiecīgajam kultūraugam. Skaidrība par šo jautājumu radīsies MK noteikumu izstrādes procesā.</p>	

4. Ekoshēma "Slāpekļa un amonjaka emisiju, un piesārņojumu mazinošas lauksaimniecības prakses"		
Vienkāršots nosaukums	Precīzās tehnoloģijas, kūtsmēsļu inžekcija, mēslošanas plāns	
Mērķa platība: 258 670 ha	Finansējums gadā: 25 154 552 EUR	Likme: dažādas
Kuriem sektoriem domāta?	Pieteikties var visas saimniecības	
Atbalsttiesīgās platības	<p>Lai pieteiktos, visiem lauksaimniekiem jāpilda sekojošas prasības:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ir pēdējos 5 gados veiktas augsnes analīzes Ir sastādīts un VAAD sistēmā ievadīts mēslošanas plāns (ZM izstrādājusi arī mēslošanas plāna metodiku, par to vēl informēsim) Slāpekļa daudzums nepārsniedz mēslošanas plānā aprēķināto 4x gadā tiek veikta datu ievade VAAD LIZ pārvaldības sistēmā par mēslojuma un AAL lietojumu <p>Kad šīs prasības izpildītas, lauksaimnieks var pieteikties kādam no sekojošajiem atbalstiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> Šķidro kūtsmēsļu izkliede tiek veikta ar inžektoru, vai nokarenajām caurulēm – 31 EUR/ha Minerālmēsli tiek izklidēti ar kliepētāju, kurš aprīkots ar GPS, un nodrošina automātisko sekciju kontroli. Izpildītās kartes jāaugšupielādē VAAD sistēmā – 20 EUR/ha Lauki tiek smidzināti ar sertificētu smidzinētāju, kuram ir automātiskā sekciju kontrole, VAI pretnoneses sprauslas. Jāveic arī karšu izveide par darba izpildi, kuras jāaugšupielādē VAAD sistēmā. – 20 EUR/ha 	
ZSA komentārs		
<p>Līdzīgi kā minimālās apstrādes ekoshēmai, uzskatām, ka pasākums ir pārāk komplekss un sarežģīts, kā rezultātā lauksaimnieki nevēlēsies 20 EUR/ha (vai 31) dēļ pildīt visas augstākminētās prasības. Jāņem vērā arī tas, ka atbalsts paredzēts vien 258 000 hektāriem no kopumā 1,8 miljoniem LIZ hektāru Latvijā.</p>		

=

5. Ekoshēma " Zālāju saglabāšana "		
Mērķa platība: 314 158 ha	Finansējums gadā: 111 159 685 EUR	Likme: 70 eur/ha
Kuriem sektoriem domāta?	Pieteikties var lopkopības saimniecības, stiebrzāju sēklu audzētāji. Ilggadīgie un sētie zālāji.	
Atbalsttiesīgās platības	<ul style="list-style-type: none"> • Zālājs pieteikuma gadā un nākošajā gadā nav aparts, lobīts, diskots, kultivēts. Tos drīkst piesēt un mēsloj. • Tiek nodrošinātas 0,4 LLVN uz hektāru (0,3 briežiem un jaunajiem lauksaimniekiem), izņemot stiebrzāju sēklu platības. • Stiebrzāju sēklu platībām – pieteikta un veikta VAAD lauku apskate 	
ZSA komentārs		
Pasākums ir gana vienkāršs, tika vesta liela un ilga cīņa ar ZM, lai atbalstam varētu pieteikt arī sēto zālāju platības un stiebrzāju sēklu platības. Jāpievērš uzmanība, ka minimālais dzīvnieku blīvums, ir pacelts no 0,3 uz 0,4 LLVN/ha.		

6. Ekoshēma " Zālāju saglabāšana "		
Mērķa platība: 350 000 ha	Finansējums gadā: 95 704 000 EUR	Likme: 56 eur/ha
Kuriem sektoriem domāta?	Pieteikties var lopkopības saimniecības, stiebrzāju sēklu audzētāji. Ilggadīgie un sētie zālāji.	
Atbalsttiesīgās platības	<ul style="list-style-type: none"> • Jebkura bioloģiskā saimniecība, kura piesakās ISIP maksājumam • Visai saimniecības LIZ platībai jābūt iekļautai bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā. • Uz zālāju platībām nodrošina vismaz 0,4 LLVN/ha dzīvnieku blīvumu • Nodrošina ziemas segumu 75% no aramzemes nitrātu jūtīgajā teritorijā, 65% Latgalē un Vidzeme, 70% pārējā Latvijas teritorijā. • Nodrošina kultūraugu dažādošanu, tādu pašu kā 1. ekoshēmā 	
ZSA komentārs		
Atšķirībā no iepriekšējā perioda agrovīdes maksājuma bioloģiskajām saimniecībām, šajā ekoshēmā ir vērā ņemami palielinātas prasības atbalsta saņemšanai. Joprojām nav panākts tas, lai atbalstu varētu saņemt arī saimniecības, kurās ir gan bioloģiska, gan cita veida ražošana.		

Agrovīdes pasākumi

Agrovīde kā pasākumu kopums nav dziži mainījies, ja salīdzinām to ar iepriekšējo plānošanas periodu. Tās joprojām ir saistības, kuras uzņemamies uz 5 gadiem, nevis ikgadēji, kā tas ir ekoshēmās. Svarīgi arī atcerēties, ka, līdzīgi kā ekoshēmas, agrovīdes maksājumi nav obligāti – lauksaimnieks tiem var gan pieteikties, gan nepieteikties. Atšķirībā no iepriekšējā plānošanas perioda, ir būtiski izmainījušies konkrēti pasākumi, kurus Latvija plāno ieviest.

1. Agrovīdēs pasākums "Zālēs joslas"		
Mērķa platība: 6410 ha	Finansējums gadā: 24 000 000 EUR	Likme: dažāda
Kuriem sektoriem domāta?	Pieteikties var visas saimniecības.	
Atbalsttiesīgās platības	<ul style="list-style-type: none"> Atbalsta saņēmējs ievieš kopumā 10m (2 pamatprasībās + 8 šī pasākuma ietvaros) platu joslu gar ūdenstecēm, kurās nenotiek sēja, netiek lietoti mēslošanas līdzekļi vai AAL. Šajās joslās pieļaujama dabiskā veģetācija, zālājs, daudzgadīgi nektāraugi, vai sēti eļļas augi. (nedrīkst smalcināt, ir jānovāc) <p>VAI</p> <ul style="list-style-type: none"> Atbalsta saņēmējs veido 4m zaļu joslu gar bioloģisko un konvencionālo lauku. (var smalcināt, atstāt nenovāktu) Joslās nedrīkst izmantot AAL un mēslošanas līdzekļus Jāapgūst 16 stundu kursi 	
Atbalsta likmes	<ul style="list-style-type: none"> Īpaši jutīgajā teritorijā un risku ūdens objektu sateces baseinu teritorijās – 750 EUR/ha izveidojot joslu starp bio un konvencionālo lauku, 890 EUR/ha, izveidojot joslu gar ūdensteci. Pārējā Latvijā – 675 EUR/ha izveidojot joslu starp bio un konvencionālo lauku, 742 EUR/ha, izveidojot joslu gar ūdensteci 	
ZSA komentārs		
<p>!!! Pievēršam uzmanību, ka izveidojot šādas joslas 10ha lielā laukā, augsto likmi jūs nesaņemsiet par katru lauka hektāru !!! Likme tiks izmaksāta par to platību, kuru klāj zaļā josla. Piemērs – 4m plata un 250m gara josla = 0,1 hektārs.</p>		

2. Agrovīdēs pasākums "Vidi saudzējošā dārzkopība"		
Mērķa platība: 8000 ha	Finansējums gadā: 7 600 000 EUR	Likme: dažāda
Kuriem sektoriem domāta?	Dārzenkopība, augļkopība	
Atbalsttiesīgās platības	<ul style="list-style-type: none"> Saimniecība ir integrēto audzētāju reģistrā Tiek veikti ieraksti (lauku vēsture, mēslošanas plāns) VAAD LIZ pārvaldības sistēmā. Apģūst 40h kursus 	
Atbalsta likmes	<ul style="list-style-type: none"> Īpaši jutīgajā teritorijā un risku ūdens objektu sateces baseinu teritorijās – 115 EUR/ha par dārzeniem, 401 EUR/ha par ābelēm, bumbierēm, ķiršiem, plūmēm, mellenēm, vai lielogu dzērvenēm, 264 EUR/ha par pārējiem ilggadīgajiem stādījumiem Pārējā Latvijā – 105 EUR/ha par dārzeniem, 364 EUR/ha par ābelēm, bumbierēm, ķiršiem, plūmēm, mellenēm, vai lielogu dzērvenēm, 240 EUR/ha par pārējiem ilggadīgajiem stādījumiem 	
ZSA komentārs		
<p>Kaut arī lozungu līmenī dārzenkopība un augļkopība tiek virzīts kā prioritārs segments, diemžēl neredzam būtisku atbalsta pieaugumu.</p>		

3. Agrovides pasākums " Paaugstinātas labturības prasības un emisiju mazinoša lopkopība "		
Mērķa platība: 168 538 LLV	Finansējums gadā: 45 000 000 EUR	Likme: dažāda
Kuriem sektoriem domāta?	Gaļas, piena lopkopība	
Prasības	<ul style="list-style-type: none"> • Tiek sniegts ziņojums LDC par antibiotiku lietojumu • Atbalstam piesaka vismaz 8 liellopu vienības • Apgūst 40h kursus • Lopkopības saimniecības, kuras nav bioloģiskās lopkopības ražošanas sistēmā 	
Atbalsta likmes	Istenotā aktivitāte	Atbalsta likme EUR/Liev
	1. Dzīvnieku ēdināšana un turēšana (barības devas un labturības prasības)	
	1.1.pieauguši liellopi, kas turēti novietnē visu gadu vai ziemas periodā (piens)	52
	1.2.pieauguši liellopi, kas turēti ārā apstākļos visu gadu (gaļa)	43
	2. Pagarināta ganišana piena liellopiem, kombinācijā ar turēšanas prasībām	90
3. Jaunlopu turēšana (teļi līdz 6 mēnešiem)	28	
ZSA komentārs		
<p>Detalizētākas prasības ēdināšanai, turēšanai, ganišanai ir lasāmas ZM mājaslapā ievietotajā prezentācijā, taču ziemas periodā par šiem nosacījumiem jūs informēs plašāk.</p>		

4. Agrovides pasākums " Biškopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām "		
Mērķa platība: 39 430 ha	Finansējums gadā: 7 700 000 EUR	Likme: dažāda
Sektors	Biškopība	
Prasības	<ul style="list-style-type: none"> • Var pieteikties gan bioloģiskie, gan konvencionālie biškopji • Atbalstam piesaka vismaz 20 bioloģiskas vai 30 konvencionālas saimes • Nodrošina 2saimes/ha (piesaka savus hektārus, vai ar saskaņojumu - cita hektārus) • Apgūst 40h kursus 	
Atbalsta likmes	30 EUR par konvencionālo saimi, 60 EUR par bioloģisko saimi	
ZSA komentārs		
-		

5. Agrovides pasākums " Zālāju biotopu apsaimniekošana "		
Mērķa platība: 69 144 ha	Finansējums gadā: 36 900 000 EUR	Likme: dažāda
Sektors	Visi sektori, tostarp zemju īpašnieki	
Prasības	<ul style="list-style-type: none"> • Zālājs tiek noganīts vai nopļauts • Nepārveido zemi citos lietošanas veidos • Reizi 5 gados var uzlabot augu sastāvu • Reizi 5 gados drīkst mēslot ar kūstmēsliem (25kgN/ha) • Apgūst 40 stundu kursus 	

Atbalsta likmes	1. Klase – 96 EUR/ha 2. Klase – 166 EUR/ha 3. Klase – 214 EUR/ha 4. Klase – 338 EUR/ha 5. Klase (putnu dzīvotnes) – 96 EUR/ha 6. Klase (ķikuta dzīvotnes) – 115 EUR/ha
ZSA komentārs	
Ir palielinātas atbalsta likmes. Zemnieku saeimas piedāvājums bija likmi diferencēt – papildus piemaksu piešķirt tiem zālājiem, kuri tiek noganīti. Tas gan veicinātu produkcijas ražošanu, gan zālāju botāniskā sastāva pilnveidošanos, taču šādu lēmumu Zemkopības ministrija nebija gatava pieņemt.	

6. Agrovīdēs pasākums " Bioloģiskā lauksaimniecība"		
Mērķa platība: 368 000 ha	Finansējums gadā: 159 000 000 EUR	Likme: dažāda
Sektors	Bioloģiskie lauksaimnieki	
Prasības	<ul style="list-style-type: none"> • Ievēro bioloģiskās regulas prasības • Veic ierakstus VAAD LIZ pārvaldības sistēmā • ES nozīmes zālājos ievēro to noteiktās prasības • Uzsākot bioloģisko lauksaimniecību, apgūst 160 stundu kursus, vai 40 stundu kursus, esot bioloģiskajā sistēmā • Uz zālājiem nodrošina 0,4 LLV/ha dzīvnieku blīvumu. Izņēmums briežkopībā un jaunajiem lauksaimniekiem 0,3 LLV/ha 	
Atbalsta likmes	Laukaugi - 97 EUR/ha Tauriņzieži un papuves - 46 EUR/ha Dārzeņi (t.sk kartupeļi, augļu koki, ogulāji) – 518 EUR/ha Zālāji – 43 EUR/ha Slaucamās govīs – 95 EUR/LLV Pārējie dzīvnieki, izņemot briežus un zirgu dzimtas dzīvniekus – 50 EUR/LLV	
ZSA komentārs		
Lielā mērā prasības ir palikušas līdzvērtīgas, tomēr jāņem vērā, ka turpmāk arī bioloģiskajiem lauksaimniekiem nāksies izmantot VAAD LIZ pārvaldības sistēmu, reģistrējot tajā izmantoto mēslojumu, bioloģiskos augu aizsardzības līdzekļus, veidojot mēslošanas plānu un lauku vēsturi. Papildus, tiek celts minimālais dzīvnieku blīvums uz hektāru – 0,3 LLV/ha, ar izņēmumu jaunajiem lauksaimniekiem un briežkopjiem.		